

Information och kommunikationsmodeller vid produktionsomställningar

Regeringsuppdraget

MSB och Tillväxtverket har fått uppdraget att ta fram **modell för en sammanhållen funktion för information** till företag som kan stödja produktionsomställning avseende försörjningsviktiga varor och tjänster inför och vid fredstida krisituationer och höjd beredskap.

I uppdraget ingår även att identifiera **vilken information som företag kan behöva**, till exempel om regelverk, testning och provning.

Denna workshop utgör en del av FOI:s kunskapsunderlag till MSB och TVV för regeringsuppdraget. Det senare slutredovisas till Regeringskansliet i december 2024.

 Regeringen

Regeringsbeslut 8:2
2023-11-09
F02023C:1775

Försvaret

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Tillväxtverket

Myndigheten för samhällsskydd o beredskap
2023-11-23
Arkivningsnr: 2023-16003-1

Uppdrag att stärka privat-offentlig samverkan avseende försörjningsberedskap

Beslut
Regeringen ger Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Tillväxtverket i uppdrag att gemensamt ta fram en modell för en sammanhållen funktion för information till företag som kan stödja produktionsomställning avseende försörjningsviktiga varor och tjänster inför och vid fredstida krisituationer och höjd beredskap. I uppdraget ingår även att identifiera vilken information som företag kan behöva, till exempel om regelverk, testning och provning.

MSB och Tillväxtverket ska inhämta kunskap och erfarenheter från berörda försvansmyndigheters och sektorsansvariga myndigheters arbete på området. MSB och Tillväxtverket ska även etablera kontakter med relevanta företag och övriga aktörer till exempel RISE, Research Institutes of Sweden AB. Vid genomförandet av uppdraget ska hänsyn tas till berörda beredskapsmyndigheters arbete och arbetssätt, som genomförs av andra relevanta aktörer inom respektive beredskapssektor.

MSB och Tillväxtverket ska beakta de förslag i betänkandet En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50) som har relevans för frågan om produktionsomställning och samverkan med företag. Myndigheterna ska även beakta annat pågående arbete som rör försörjningsberedskap, bland annat utredningen om en ny livsmedelsberedskap (N 2022:02) och utredningen om ökad försörjningsberedskap för varor och tjänster från industrin (N 2022:08).

Telefonväxel: 08-405 10 10
Fax: 08-723 11 89
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 35 Stockholm
Besöksadress: Jakobsgatan 8
E-post: fo.i.reg@riksd.se; www.rikskansliet.se

Begrepp

Produktionsomställning kan innebära att

- skala upp verksamheten genom att tillverka mer,
- lägga om produktionen till att tillverka en ny produkt,
- hitta nya sätt att använda och tillverka produkter inom befintlig produktion,
- återuppta produktion som avvecklats,
- modifiering eller köp av maskiner,
- tillfälligt rekrytera personal eller förändra arbetssätt.

Information som företag behöver för att kunna fatta beslut om och genomföra en produktionsomställning. Det kan röra allt ifrån information om lagar och regler till besked om beställningsvolymmer.

Modeller innebär sätt informationen förmedlas på. Det kan handla om plattformar, kanaler, forum eller en personlig kontakt som man vänder sig till för att få information och beskriva vilken information man behöver.

I tider av kris och krig

Workshop

Syftet med workshopen är att samla in branschspecifika perspektiv från bygg, handel och industri om

- vilken information som behövs och
- vilka sätt informationen kan förmedlas.

I denna workshop medverkar branschorganisationer och företag. Senare workshop med myndigheter.

FOI tar anteckningar som används i sammanställningen av ett kunskapsunderlag. Inget som sägs i rummet citeras utan personens godkännande.

Dagordning

Totalt 3 h uppdelat i två delar.

Del 1: Inledande diskussion utifrån frågeunderlaget

Fika (15 min)

Del 2: Scenariodiskussion

Inledande diskussion utifrån frågeunderlaget

Innan vi börjar...

...har ni något exempel på en produktionsomställning som skett eller skulle kunna ske med särskild påverkan på branscherna industri, bygg och handel?

Information

Information som företag behöver för att kunna fatta beslut om och genomföra en produktionsomställning. Det kan röra allt ifrån information om lagar och regler till besked om beställningsvolymmer.

Frågor

Vilken information har ni behov av/blir central vid en produktionsomställning?

I relation till tidigare produktionsomställningar, vilken information förmedlades/saknades?

Information

Förutsättningar

- Mandat
- Klart med finansiering
- Behov/prognoser
- Klart med fördelning/ransonerings
- Förtida avtal om roller och ansvar
- Förtida avtal om ersättningsfrågor
- Färdigtecknade upphandlingsavtal för omställning
- Avtalsregleringar
- IPR-frågor behöver utredas och regleras i avtal
- Förberett för flexibilitet i lagstiftningen
- Tydligt vem/vilken myndighet vi ska vända oss till

Produktion

- Kompetens- och erfarenhetsbehov
- Tidplan (hur länge ska produktionen förändras)
- Beslutsordning
- Koordinering (vilka företag och var)
- Lagerhållning
- Leverantörskedjor (evt nya)
- Underleverantörers tillgång till material
- Kommunikation mellan bransch, företag, medarbetare och kunder?

Produkt

- Produktspecifikationer
- Kvantitet (omfattning/ typ av behov och artiklar)
- Kvalitet (krav/standarder)
- Legala implikationer och eventuella undantag i lagstiftning

Modeller

Modeller innebär sätt informationen förmedlas. Det kan handla om plattformar, kanaler, forum eller en personlig kontakt som man vänder sig till för att få information och beskriva vilken information man behöver.

Frågor

Vilka är de viktigaste aktörerna för information vid produktionsomställning?

Vad är branschorganisationernas roll?

Aktörer

Offentliga aktörer

- Regeringen/Regeringskansliet
- Myndigheter
- Ansvarig sektorsmyndighet
- Livsmedelsverket
- MSB
- Energimyndigheten
- Försvarsmakten
- Kommerskollegium
- Tillväxtverket (i framtida läge?)
- Läkemedelsverket
- Arbetsmiljöverket
- Länsstyrelsen
- Kommuner
- Regioner
- Statliga bolag
- Räddningstjänsten

Branscher

- Branschorganisationer
- Andra branscher
- Medlemsföretagen
- Byggföretagen (AG organisation)
- Byggnads
- Svenskt näringsliv

Företag

- Leverantörerna
- Marknadens aktörer
- Andra företag man hört talas om arbetat med produktionsomställning

Former av kommunikation

- Söka i vägledningar
- Kontakt via tel och mail
- POS-möte
- Vanliga kanaler för information
- Beror på hur förberedd omställningen är
- Söka på hemsidan
- Befintliga samverkansplattformar
- Pressträffar (under pandemin)
- Temporär samverkansgrupp (tidigare i relation till regeringskansliet, försvarsgrupp...)
- Tidigare nätverk (innovationskoordinatorer)

Förslag

Utifrån era behov, vad hade varit en lämplig form för att förmedla information?

- En form för kontakt med en central myndighet?
- En form för kontakt med flera myndigheter?
- Olika former för olika kontakt?

Fika

Scenariodiskussion

Produktionsomställning i skarpt läge

Scenariodiskussion med utgångspunkt i behov av information och former för att förmedla den.

En berättelse om en händelse som skulle kunna utlösa produktionsomställningar inom industri, bygg och handel. Hur hade ni reagerat och vad hade ni behövt?

Varje deltagare går in i scenariot i egenskap av sin egen organisation. Försök tänka brett om på vilket sätt ni skulle kunna påverkas.

Upplägg

Kort presentation

Längre scenario som utvecklas i olika steg, vid varje steg diskuterar vi er respons

Avslutar med reflektioner

Bron har rasat!

Du får en flash på telefonen från Morgonbladet om att Bron rasat. Bron är avgörande för transporter mellan en industrihamn och ett område med en serie produktionsanläggningar.

Ert företag eller era medlemmar har sin produktion i området.

Sprängningen innebär att man varken kan ta emot insatsvaror eller skeppa ut färdiga produkter från hamnen.

MORGONBLADET

[Nyheter](#)

[Sport](#)

[Kultur](#)

[Väder](#)

Viktigt meddelande till allmänheten

42 min - 22 jan 2015 kl 12:01

Bron har rasat under natten. Myndigheterna arbetar med att ta fram en handlingsplan, men kan inte säga när trafiken kan dirigeras om eller bron vara åter i bruk.

[Ladda ner bild](#) [Mera bilder](#) [Galleri](#)

Bron har rasat under natten. Myndigheterna arbetar med att ta fram en handlingsplan, men kan inte säga när trafiken kan dirigeras om eller när bron åter är i bruk.

"Jag tog bilen som vanligt i morse, men när jag kom fram till Bron var det avspärrat. Ser helt förfärligt ut. Hoppas ingen kom till skada," svarar en morgonpendlare när Morgonbladet kommer fram till platsen.

Broraset förväntas skapa stora problem för leveranskedjor mellan den produktionspark och hamn som ligger på vardera sida om bron. Än har myndigheterna inte fastslagit vad som orsakade raset.

Bron har rasat!

Du får en flash på telefonen från Morgonbladet om att Bron rasat. Bron är avgörande för transporter mellan en industrihamn och ett område med en serie produktionsanläggningar.

Ert företag eller era medlemmar har sin produktion i området.

Sprängningen innebär att man varken kan ta emot insatsvaror eller skeppa ut färdiga produkter från hamnen.

Fråga för diskussion

Vad händer när företagen inte får insatsvaror eller kan leverera sina produkter om behöver ställa om?

Vem kontaktar du och varför?

Vad är den viktigaste frågan för er att få svar på?

Från kris till krig

Vid lunch står det klart att någon har sprängt bron med flit. Vissa produktionsanläggningar har också blivit utsatta för cyberangrepp. Någon har hackat sig in i IT-systemen och kommit åt känsliga uppgifter såsom ritningar för byggprojekt av skyddsobjekt.

Bedömning är att vi gått från kris till krig.

Samtidigt fortsätter företagen i området producera varor vid brofästet. Beställningsvolymerna har ökat i och med kriget, och det har uppstått ett nytt behov att ställa om till produktion varor som företagen normalt inte producerar.

Från kris till krig

Vid lunch står det klart att någon har sprängt bron med flit. Vissa produktionsanläggningar har också blivit utsatta för cyberangrepp. Någon har hackat sig in i IT-systemen och kommit åt känsliga uppgifter såsom ritningar för byggprojekt av skyddsobjekt.

Bedömning är att vi gått från kris till krig.

Samtidigt fortsätter företagen i området producera varor vid brofästet. Beställningsvolymerna har ökat i och med kriget, och det har uppstått ett nytt behov att ställa om till produktion varor som företagen normalt inte producerar.

Fråga för diskussion

På vilket sätt förändrar situationen från kris till krig din bedömning av er roll?

Uppstår det andra informationsbehov?

Nya behov i relation till andra aktörer och kanaler?

Öppen reflektion